

Manglende samarbejde om våbenlovgivningen

Tak for at I vil se os til dette foretræde. Jeg hedder Morten Sinding og er politisk chefkonsulent i Danmarks Jægerforbund.

Lad det være sagt med det samme. Danmarks Våbenhandlerforening og Danmarks Jægerforbund er af den klare opfattelse, at våbenlovgivningen skal være udformet, så den gør det trygt for befolkningen, at jægere og sportsskytter ejer og anvender våben.

Lige så vigtigt er det, at våbenlovgivningen er indrettet så enkelt og gennemskueligt som muligt for våbenejerne.

Med dette foretræde har vi ingen intentioner om at gøre reglerne mere lempelige for våbenejerne. Vi ønsker derimod at delagtiggøre Retsudvalget i, hvordan myndighederne samarbejder med os. Men også fortælle om konkrete sager, hvor vi er meget tæt på at føle os komplet til grin.

Både Danmarks Våbenhandlerforening og Danmarks Jægerforbund har sæde i Justitsministeriets Dialogforum på våbenområdet, som foruden relevante myndigheder også omfatter andre interessenter på området.

Dialogforum

Justitsministeriet Dialogforum blev oprettet under Forebyggelseskontoret ultimo 2016 efter forslag fra bl.a. os, der sidder her i dag.

Vi er meget tilfredse med, at daværende justitsminister Søren Pind og siden Søren Pape var enige i det hensigtsmæssige i at have et forum, hvor myndighederne i form af primært JM, Rigspolitiet, PAC og Det Kriminalpræventive Råd kan drøfte forslag til lov-, regel- og praksisændringer med våbenbrugerne, inden der fremsættes konkrete lovforslag. Ligesom organisationerne kan rejse problemstillinger over for myndighederne.

Arbejdet begyndte ambitiøst

Vi så det som begyndelsen på et langt og tæt samarbejde med myndighederne om dansk våbenlovgivning, men der gik ikke lang tid, før vi fik de første skuffelser.

Der viste sig at være en meget hyppig medarbejderrotation og deraf også tab af viden og sagshistorik i Justitsministeriet.

Siden december 2016 har ikke færre end fem kontorchefer været tilknyttet Forebyggelseskontoret, og én souschef i Politikontoret, som vi sorterer under nu. Dertil kommer fire-fem forskellige fuldmægtige.

Det havde været i orden, hvis vi ikke havde oplevet problemer med fremdriften i sagsbehandlingen i primært Justitsministeriet og hos Rigspolitiet og senere også hos PAC, som Kristian vil komme ind på. Men vi har oplevet lige det modsatte.

På møder i Dialogforum er der flere gange blevet startet helt forfra på sager, når der tiltrådte en ny kontorchef. Vi påstår ikke, at sagsakter er blevet væk undervejs, men vi kan konstatere, at enkeltsager er trukket i langdrag, så det er pinligt. En række sager med flere år på bagen er stadig ikke afgjort.

Den manglende fremdrift resulterede i, at Kristians daværende formand og min formand bad om et møde med departementschefen i sommeren 2019. Det blev til et møde med en afdelingschef, der skrev således i indbydelsen til mødet:

”Vi sætter i Justitsministeriet stor pris på samarbejdet med Danmarks Våbenhandlerforening og Danmarks Jægerforbund, som er vigtige og konstruktive interessenter på området. Jeg vil derfor gerne invitere til et møde.”

I besvarelsen af et spørgsmål til Retsudvalget skriver justitsministeren, at han lægger ”stor vægt på et godt samarbejde mellem myndighederne og interessenterne på området, og finder det vigtigt at bevare en tæt dialog.”

Der har ikke været afholdt et eneste møde i Dialogforum siden den 20. november 2019, og samarbejdet med JM og Rigspolitiet er på et lavpunkt uden fremdrift overhovedet. De ovenstående udmeldinger fra ministeren og ministeriet står derfor i skærende kontrast til virkeligheden.

Vi mener, at samarbejdet bærer mere og mere præg af at være et alibisamarbejde.

Vi vil meget gerne inddrages i udformningen af våbenlovgivningen for Danmarks våbenbranche og de ca. 230.000 jagttegnsberettigede og ca. 75.000 skytter, og vi kommer aldrig med kritik af den eksisterende lovgivning uden samtidig at præsentere et løsningsforslag, der både sikrer tryghed for befolkningen, og gør lovgivningen mere enkel.

Konklusion

Sammenfattende vil jeg sige, at vi anerkender både den nuværende corona-situation og rotationsprincippet i Justitsministeriet, men vi må kræve, at der sker en ordentlig overdragelse af sagerne, og at der sker en langt større fremdrift end i dag.

Det er en urimelig behandling af os, når vi samtidig går konstruktivt ind i dialogen med myndighederne og har udvist sjældnen grad af tålmodighed af hensyn til samarbejdet.

En tålmodighed, der kun belønnes med stor kritik fra vores respektive medlemmer.

Tilsyneladende mangler der ganske enkelt politisk vilje til at indgå i en reel dialog med os og få løst de aktuelle udfordringer.

Det ser vi meget gerne ændret i fremtiden.

Bilag fra Danmarks Våbenhandlerforening

Eksempler på manglende samarbejde med myndigheder på våbenområdet.

Danmarks Våbenhandlerforening har samlet en håndfuld eksempler på udfordringer på våbenområdet, der efter vores opfattelse, er resultatet af manglende dialog om branchens udfordringer eller mangelfuld rettidig implementering af EU-regulering.

- Proces omkring særskilte tilladelser til lyddæmpere
- Nye og praktisk uigennemførlige regler for prøveskydning
- Langsom og mangelfuld sagsbehandling hos Politiets Administrative Center (PAC)
- Manglende dialog om implementering af europæisk våbenmærkning

Proces omkring særskilte tilladelser til lyddæmpere:

For at lette arbejdspresset hos Politiets Administrative Center (PAC) foreslog Danmarks Våbenhandlerforening (DVH) via Justitsministeriets Våbendialogforum i 2018 en ændring af procedurer for tilladelser til lyddæmpere.

Intentionen er at disse bliver en integreret del af jægerens riffeltilladelse, i stedet for at være en særskilt tilladelse. Kun jægere der har behov for en tilladelse til rejseformål i udlandet, behøver således en særskilt tilladelse. DVH's forslag vil kunne lette PAC's sagsbehandlingsbyrde med ca. 50.000 årlige tilladelser og forslaget gennemføres to år efter.

I den nye bekendtgørelse er det dog blevet udeladt, at jægere, med behov for en tilladelse til udenlandsrejser, stadig skal kunne søge en særskilt tilladelse, som kan fremvises ved indrejse til de lande der stadig påkræver det - Resultat er, at jægere ikke kan rejse med deres våben, som de hidtil har kunne, da PAC afviser at give særskilte tilladelser til lyddæmpere. I nogle tilfælde løses dette problem med toldmyndigheder i andre lande (Sverige), mens det i andre består.

Der er tilsyneladende tale om en tidsmæssig prioritering fra PAC, der ikke har mulighed for at bruge tid på at sagsbehandle særskilte tilladelser til lyddæmpere, når det nu ikke er nødvendigt i Danmark længere.

Da der er tale om en yderst indgribende ændring for danske våbenejere, beder DVH om en skriftlig beskrivelse af proceduren fra PAC, men modtager intet trods gentagne rykkere.

Våbenejere og -forhandlere har derfor ingen mulighed for at kende praksis på området.

Da de eksisterende særskilte tilladelser til lyddæmpere efterfølgende udløber, udsender PAC's system automatiske rykkere til alle jægere hvis tilladelse er udløbet. Dette sker også selvom våbenejerne kontakter PAC for at gøre opmærksom på fejlen. Der bliver endvidere fulgt op på denne rykker med en anden rykker der bl.a. truer med at udsende en patruljevogn og sigte jægeren for overtrædelse af våbenloven - Det værste, der kan overgå en jæger. Dette er i øvrigt også procedure for tilladelser, som er afmeldt, men som PAC ikke har slettet i deres system. Fejlen forklares af PAC med henvisning til arbejdspress.

Et lignende problem opstod desværre i forbindelse med en anden procedureændring, nemlig angående elektroniske sigter i efteråret 2020.

Det tyder på en generel mangelfuld kontrol med PAC's automatiske systemer.

At borgere uretmæssigt bliver beskyldt for så alvorlig kriminalitet pga. en administrativ fejl, er naturligvis under al kritik, ligesom proceduren belaster PAC voldsomt, når fejlene skal sagsbehandles individuelt.

Nye og praktisk uigennemførlige regler for prøveskydning:

Når jægere eller sportsskytter skal investere 20-50.000 kr. i et våben, ønsker vedkommende, på linje med en potentiel bilkøber, at prøveskyde dette våben før de beslutter sig for købet. Der er her tale om våben, som personen er vandelsgodkendt til at kunne købe. Dette har tidligere været almindelig praksis, men siden et arrangement i 2018 har Rigspolitiet fundet dette problematisk, på trods af at der ikke findes eksempler på at denne praksis har givet problemer.

DVH fremsendte efterfølgende på opfordring af myndighederne et gennemarbejdet forslag til et regelsæt, som er sikkerhedsmæssigt restriktivt. Eksempelvis skal våbenhandleren registrere skytten med samme oplysninger som hvis våbnet var blevet solgt til vedkommende. Derudover skal den potentielle kunde være vandelsgodkendt i forvejen til et evt. køb af det prøvede våben.

DVH's tilgang til prøveskydninger er at en smidig og praktisk gennemførlig proces er forudsætningen for at skabe et sikkert og effektivt rum for denne nødvendige erhvervsaktivitet-. Desværre mødes vi med en meget afvisende holdning til dette spørgsmål fra starten af.

Resultatet blev en lovgivning, der er praktisk uigennemførlig, grundet ekstremt detaljerede krav til afholdelsen af prøveskydninger, som ikke umiddelbart synes at være grundet i sikkerhedsmæssige hensyn.

Langsom og mangelfuld sagsbehandling hos Politiets Administrative Center (PAC):

PAC er resultatet af en sammenlægning af samtlige våbenkontorer i Danmark i 2018. Oplevelsen i branchen er, at dette har resulteret i en markant langsommere sagsbehandling.

Ifølge PAC's egne servicemål må behandlingstiden ikke overskride 20 dage, men i 2019-20 har tilladelser været 6 - 22 uger undervejs. Dette var værst i 2019 og starten af 2020, og kan således ikke tilskrives Corona. Langsom sagsbehandling fungerer som en effektiv handelsbarriere for våbenhandlerbranchen, da travlheden i branchen er meget sæsonbetonet, grundet jagttider m.m.

Derudover er det branchens oplevelse at kvaliteten af sagsbehandlingen er dårligere end før sammenlægningen, idet der efter sammenlægningen er set fejl i 1/4 af udstedte tilladelser. Det er i mellemtiden kommet ned på ca. 1/10 - hvilket dog stadig er langt flere end før sammenlægningen.

Denne manglende kvalitet er et sikkerhedsmæssigt problem, fordi en fejl i en våbentilladelse i sagens natur dels kan have store konsekvenser for en våbenejer. Men det må også betegnes som utrygt for det øvrige samfund, at der ikke er styr på våben i privat eje.

Det største problem for os er dog de egenhændige ændringer af praksis, uden forudgående dialog med os der møder denne praksis i vores hverdag. Vi ønsker et administrativt center der indgår i en dialog med interessenterne inden en praksisændring. Som minimum bør disse ændringer skriftligt meldes ud i god tid, således at borgere ikke indsender en ansøgning baseret på en gammel praksis, der når at ændre sig i løbet af de 5-20 uger sagen behandlingen står på.

Derudover undrer det os, at PAC som administrativt center kan udtale at formålet med stigningen i afgiften på våbentilladelser til jægere er "*at mindske antallet af våben i samfundet*"¹. Der står i skærende kontrast til justitsministerens svar på Spørgsmål nr. 5 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (L 132), som alene henviser til en forenkling af afgiftsstrukturen.

¹ <https://www.jaegerforbundet.dk/om-dj/dj-medier/nyhedsarkiv/2021/pac-varsler-bedre-service-efter-prisstigninger/>

Manglende dialog om implementering af europæisk våbenmærkning:

EU gennemfører i 2018 et direktiv, der skal øge mærkningen af våben og våbendele. Grundet de meget strenge regler vi har for våbenimport i Danmark, er der et betydeligt overlap mellem de nye og de gamle regler.

Dette betyder at vi i Danmark fysisk skal mærke hvert våben 3-5 steder, udover den eksisterende mærkning, med en række informationer - herunder fremstillingsår, fabrikant, serienummer m.m. Direktivet pålægger desuden staten at udstede mærkningskoder for mærkerne, såfremt den pågældende våbendel er for lille til at blive mærket med samtlige informationer, samt oprette et centralt register til kontrol af mærkningen i Danmark.

DVH har i denne sammenhæng fra starten et glimrende samarbejde med både Justitsministeriet og Rigspolitiet. Vi var eksempelvis i tæt dialog omkring oversættelserne af direktivet hvor vi bidrog med fagtermer, praktiske procedurer osv.

Det aftales i 2018 at nedsætte et udvalg, der skal udarbejde en vejledning og procedure for den praktiske implementering af våbenmærkningsreglerne ”i god tid inden gennemførelsesfristen i 2019”². Siden rammes det pågældende kontor af personaleudskiftninger, regeringsmagten skifter og forløbet går i stå: Udvalget bliver ikke nedsat.

Kravene bliver sidenhen gennemført uden vejledning, på trods af gentagne opfordringer fra DVH til Justitsministeriet om at nedsætte det lovede udvalg.

Rigspolitiet har ikke udstukket retningslinjer for praktisk gennemførelse af mærkningen, selvom kravet gælder, ligesom registreringsystemet for oplysningerne heller ikke er operationelt endnu.

Resultatet er meget stor usikkerhed i branchen ift. hvordan mærkningen praktisk skal udføres eller registreres. Det kompliceres yderligere af at mærkningen kræver investeringer i dyrt maskineri. Virksomhederne står dermed i en uacceptabel situation, hvor de er underlagt krav, som de danske myndigheder har meget svært ved at vejlede om, og som de ikke kan kontrollere på nuværende tidspunkt. Det skaber stor usikkerhed, da det selvsagt ikke betyder at kravene vil virke med tilbagevirkende kraft.

Tidslinje:

Lovforslag til ændring af lov om våben og eksplosivstoffer, der skal gennemføre våbendirektiv III, fremsættes i Folketinget den 14. marts 2018. Kravene til registrering træder ifølge denne i kraft den 14. december 2019.

- **Den 23. april 2018:** I Dialogforum på våbenområdet besluttes det at kravene fra ovenstående lovforslag giver anledning til en række tekniske udfordringer, som skal drøftes

² Beslutningsreferat fra møde i Dialogforum på våbenområdet, 23/4 2018

mellem Rigs politiet, Danmarks Våbenhandlerforening og skytteorganisationerne i ”god tid” inden gennemførelsesfristen i 2019.

- **Den 17. januar 2019:** Kommissionen udsender tekniske specifikationer for mærkningen af våben og væsentlige våbendele.
- **Den 2. maj 2019:** I Dialogforum på våbenområdet gav JM udtryk for, at ministeriet er klar over, at implementeringen har stor betydning for interessenterne, og at ministeriet vil holde alle interessenter informeret gennem implementeringsprocessen. JM opfordrede alle interessenter til at fremsende oplysninger om konkrete udfordringer/opmærksomhedspunkter ift. implementeringen af direktivet.
- **Den 20. november 2019:** I Dialogforum oplyste Justitsministeriet, at interessenterne ikke skal bekymre sig om implementeringsfristen den 14. december 2019, og at ministeriet vil inddrage dem, når implementeringsprocessen er helt klar.
- **Den 16. december 2019:** Justitsministeriet oplyser Folketingets Retsudvalg, at politiet ikke vil være i stand til at registrere de nye våbendata i et digitalt register før august 2021, tidligst. Dermed kan våbenmærkningen, som virksomhederne skal overholde, ikke registreres af politiet.
- **Den 4. februar 2020:** Danmarks Våbenhandlerforening får udkast til ændring af bekendtgørelse om våben og ammunition (implementering af våbendirektivet) sendt i høring. I høringssvaret gør vi igen JM opmærksom på den drøftelse der blev lovet i 2018, samt de tekniske udfordringer der endnu ikke er blevet adresseret.
- **Den 26. marts 2020:** PAC begynder at administrere efter de nye regler for mærkning af våben og våbendele.
- **Den 1. april 2020:** DV anmoder skriftligt JM om at nedsætte en implementeringsgruppe for mærkning.
- **Den 16. april 2020:** Bekendtgørelse om mærkning af våben træder i kraft.
- **Den 23. april 2020:** DV opfordrer endnu engang JM til at nedsætte en implementeringsgruppe for våbenmærkning.
- **Den 13. juni 2020:** Danmarks Våbenhandlerforening beder JM opfordre Rigs politiet til at indlede en dialog med foreningen, med henblik på at udrede de tekniske udfordringer ved direktivet.

- **Den 27. november 2020:** Danmarks Våbenhandlerforening beder endnu engang JM om at få Rigspolitiet til at indlede en dialog med henblik på at udrede de tekniske udfordringer ved direktivet.
- **Den 27. januar 2021:** Dialogmøde aftalt med Rigspolitiet om tekniske udfordringer ved våbendirektiv III. Dette onlinemøde efterlader stadig ingen svar på hvorledes mærkning skal gennemføres i praksis, ligesom der stadig ikke svares på hvornår et register til oplysningerne forventes klar. Dog meddeles det, at sagen i april vil være ressortområde under PAC.